

Mateusz Muchel

„Ocena oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym jako instrument prawa ochrony środowiska Unii Europejskiej”

Streszczenie

Rozprawa doktorska poświęcona jest zagadnieniu oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym na gruncie prawa unijnego. Jest to stosunkowo rzadko przyjmowana perspektywa badawcza, ponieważ w tematyce tej dominuje optyka prawnomiędzynarodowa. Celem rozprawy jest wykazanie, że ocena oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, określona w przepisach unijnych, stanowi horyzontalny instrument prawa ochrony środowiska Unii Europejskiej. Praca sięga do genezy oceny oddziaływania na środowisko, z którego ewoluował transgraniczny wymiar procedury. Analiza dokumentów międzynarodowej polityki ochrony środowiska (zwłaszcza Deklaracji z Rio de Janeiro) dostarczyła koncepcyjnych podstaw badanego instrumentu. Rozprawa zawiera szeroki przegląd charakterystyki unijnego prawa ochrony środowiska. Przywołano przy tym cechy konstytutywne oraz klasyfikację instrumentów ochrony środowiska w prawie unijnym. Na tym tle wykazano, że ocena oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, przewidziana w przepisach unijnych, stanowi horyzontalny instrument prawa ochrony środowiska UE. W pracy odniesiono się również do zwyczaju międzynarodowego w postaci zasady niewyrządzania transgranicznych szkód środowiskowych (no-harm rule), jako doktrynalnej i materialnoprawnej podstawy badanej procedury. W ramach przeglądu orzecznictwa Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości określono główne elementy tej zasady. Następnie zostało to zestawione z ramami prawnymi procedury oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym w prawie Unii Europejskiej. W tym kontekście przytoczono także inne transgraniczne procedury środowiskowe unijnego prawa ochrony środowiska. Rozprawa doktorska zawiera również przegląd głównych wyzwań praktyki stosowania prawa UE w zakresie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym. Dotyczy to złożonych projektów wielkiej skali oraz dynamiki unijnej legislacji, związanej z występowaniem nowych kryteriów oceny działalności w UE pod względem zgodności z celami klimatycznymi Unii Europejskiej (Nowy Zielony Ład).